

Išrašas

PATVIRTINTA

VŠĮ Tauragės rajono pirminės sveikatos
priežiūros centras direktoriaus 2016 m.
gegužės 16 d. įsakymu Nr. P-319/2016

GMP SKYRIAUS BENDRUOMENĖS SLAUGYTOJO, SKUBIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGYTOJO PAREIGINIAI NUOSTATAI Nr. 42

<...>

II. Pareigos

2. GMP slaugos specialistas paslaugas teikia šiais atvejais:
  - 1.1. būtiniosios medicinos pagalbos:
  - 1.2. ūmiai susirgus,
  - 1.3. įvykus nelaimingam atsitikimui,
  - 1.4. pervežant pacientus, kuriems pervežimo metu reikia teikti būtinąją medicinos pagalbą.
  - 1.5. nustato gimimo ir mirties faktą.
3. Avarijų, katastrofų, nelaimingų atsitikimų, ūmių gyvybei pavojingų susirgimų, ekstremalių įvykių ir situacijų vietose teikia būtiniosios medicinos pagalbos paslaugas pacientams, gelbėjimo tarnybų iš pavojingos aplinkos evakuotiems į vietą, kurioje nėra gyvybei ir sveikatai pavojingų veiksmų.
4. Gavus iškvietimą, pasiima iškvietimo kortelę, kurioje atžymėta dispečerinės pildoma informacija (data, laikas, paciento pavardė, vardas, adresas, kvietimo priežastis ir kt.), priėmimo, perdavimo laikas ir išvyksta į iškvietimą ne vėliau kaip per 2 minutes.
5. Apie išvykimą, nuvykimą į įvykio vietą, transportavimą, pristatymą į gydymo įstaigą, įvykdymo bei grįžimo laiką, brigados būseną pažymi ryšio sistemoje, esančioje greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) automobilyje.
6. Siekia, kad laikas nuo iškvietimo užregistravimo iki pirmosios medicinos pagalbos teikimo GMP brigadai atvykus pas pacientą pradžios mieste būtų iki 10-15 min., kaime iki 20-25 min., kitais atvejais – mieste iki 30 min., kaime iki 45 min.
7. Važiuojant GMP automobiliu užsisėga įrengtus saugos diržus.
8. Atvykus į įvykio vietą esant pagalbos ar saugumo poreikiui (policijos, priešgaisrinės ir gelbėjimo tarnybos ir kt.) informuoja dispečerį.
9. Teikia kvalifikuotą skubiąją med. pagalbą pagal nustatytą kompetenciją pacientams iškvietimo vietoje bei transportavimo metu.
10. Nedelsiant nustato žmogaus gyvybei pavojingas būsenas:
  - a. klinikinę mirtį, plaučių edemos, krūtinės anginos atvejus, ūmų miokardo infarktą, pavojingus ritmo sutrikimus, hipertenzinę krizę, ūmius apsinuodijimus, skausmo, šoko, komos, kolapso atvejus, nualpimus, plaučių arterijos tromboemboliją;
  - b. teikia pirmąją pagalbą;
  - c. įvykus bronchinės astmos priepuoliui, išsivysčius astminei būklei, atsiradus ūmiam kvėpavimo nepakankamumui, susirgus stenozuojančiu laringitu, kraujuojant iš plaučių, užspringus, skendus;
  - d. apsinuodijus cheminėmis medžiagomis, dujomis, maistu;

e. ūmaus inkstų nepakankamumo, šlapimo susilaikymo atveju;
f. esant hipotermijai, hipertermijai, traukuliams, paveikus elektros srovei, esant ūmiai alerginei reakcijai;

g. naujagimių, kūdikių ir vaikų klinikinės mirties atveju, kilus grėsmei vaiko gyvybei, esant viršutinių bei apatinių kvėpavimo takų obstrukcijai, ūmiam ventiliaciniam kvėpavimo nepakankamumui, traukulinei būklei, hipotermijai, hipertermijai, meningokokcemijai, diabetinei komai ir hipoglikemijai, dehidratacijai, ūmiam širdies nepakankamumui;

h. hipovoleminio šoko atveju, įvykus galūnių arterijų embolijai, pneumotoroksui, išoriniam ir vidiniam kraujavimui, nudegimų, nušalimų, svetimkūnių trachėjoje atvejais, ištikus traumoms ar susižeidus, dujinės flegmonos atvejais, įtarus ūmias chirurgines pilvo organų ligas;

i. priimant gimdymą, atliekant pirmąjį naujagimio tualetą, prižiūrint gimdyvę placentiniu laikotarpiu, suteikiant pirmąją pagalbą kraujuojant iš genitalijų;

j. visų ūmių užkrečiamų ligų, taip pat ypatingai pavojingų infekcijų atvejais ir pradeda organizuoti priešepidemines priemones;

11. Teikia būtinąją medicinos pagalbą visais kitais 13 punkte neišvardytais ūmių susirgimų atvejais savo kompetencijos ribose. Nepriskirtais jo kompetencijai atvejais pacientą nukreipia pas šeimos gydytoją arba nurodo, kur būtų sprendžiamos jam iškilusios problemos.

12. Įvykus avarijai ar sugedus GMP automobiliui pakeliui į iškviatimo vietą ar vežant pacientą, nedelsiant informuoja dispečerį, GMP skyriaus slaugos administratorių, ūkio administratorių, Įstaigos direktorių.

13. Transportuojant pacientą būna kartu su pacientu GMP automobilio salone.

14. Žinoti gydymo įstaigų dislokaciją ir greitosios med. pagalbos aptarnaujamus rajonus.

15. Organizuoja paciento paruošimą nešti neštuvais ir neša patys.

16. Transportuojant sėdintį pacientą užsega saugos diržus. Specialiais diržais fiksuoja gulintį ant neštuvų pacientą, teikia med. pagalbą, užtikrina jo saugumą.

17. Užtikrina automobilio salono higieninę būklę, vykdo valymo ir dezinfekavimo veiksmus.

18. Po to kai GMP automobiliu buvo transportuojamas pacientas, sergantis užkrečiamomis ligomis, atlieka automobilio salono švarinimą, dezinfekciją, drabužių ir vienkartinį priemonių pakeitimą.

19. Darbo pradžioje ir pabaigoje patikrina medicininius prietaisus, medikamentų dėžę, įtvarus, medicines priemones, brigados inventorių, deguonies balionus ir įsitikina, kad jie yra tvarkingi ir pilnai sukomplektuoti. Patikrina ryšio priemones.

20. Perduodant pamainą, visa medicininė aparatūra, medikamentų dėžės, tvarsliaivos krepšiai, ryšio bei apsaugos priemonės turi būti perduodamos tvarkingos, nesugadintos, pilnos komplektacijos priimančiam slaugos specialistui.

21. Prisiima ir perduoda kitai pamainai narkotines ir psichotropines medžiagas pagal Įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintą tvarką. Ar yra?

22. Būna visuomet pasiruošęs išvykti į iškviatimą jį gavus.

23. Naudoja medicinos prietaisų saugos techninių reglamentų reikalavimus atitinkančius medicinos prietaisus ir vertina jų parodymus;

24. Skiria vaistinius preparatus, reikalingus teikiant skubiąją pagalbą;

25. Nepalieka savo darbo vietos, kol neatvyksta sekančios pamainos darbuotojas.

26. Saugosi ir vengia rizikingų veiksmų, bendraujant su psichiniais ligoniais, apsvaigusiais, traumotais, agresyviai nusiteikusiais pacientais, piktavaliais aplinkiniais.

27. Sprendžia apie priverstinio paciento transportavimo į stacionarinę asmens sveikatos priežiūros įstaigą būtinybę, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais;

28. Užtikrina pacientų slaugos poreikius, vengia konfliktų, pagarbiai ir etiškai bendrauja su pacientais, jų artimaisiais, pareigūnais, kitu ASPI personalu.

29. Laiku ir pagal paskirtį taiko apsaugos ir higienos priemones, apžiūrint pacientus, atliekant medicines manipuliacijas, saugo save nuo galimo užsikrėtimo.

30. Įskaitomai, tvarkingai, tiksliai pagal reikalavimus užpildo reikiamus dokumentus, laiku juos pateikia dispečerinei, ar stacionariųjų ASPĮ priėmimo-skubios pagalbos skyriui.

31. Transportuojant nesąmoningus pacientus, mirusiųjų ir žuvusiųjų kūnus, įvykio vietoje rastus drabužius, dokumentus, pinigus, brangius ir kitus asmeninius daiktus surašo medicininiuose dokumentuose. Nurodo liudytojų asmens duomenis medicininių dokumentų pastabose.

32. Supažindina pacientą ar jo atstovą su jo sveikatos būkle, teikiama pagalba, atliekamomis procedūromis, galimais rezultatais, galimomis komplikacijomis ir kitomis aplinkybėmis, kurios galėtų turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomos pagalbos, gydymo, taip pat su pasekmėmis, atsisakius siūlomos pagalbos. Pacientui pateiktas sprendimas turi būti patvirtintas jo parašu GMP medicininiuose dokumentuose.

33. Atsisakius pacientui vykti į stacionarą, kai tai būtina dėl paciento sveikatos būklės, apie tai įrašo medicininiuose dokumentuose ir patvirtinama paciento (ar paciento atstovo) parašu.

34. Nustatyta tvarka praneša GMP skyriaus slaugos administratoriui apie išaiškintą arba įtariamą ūminę apskaitinę užkrečiamą ligą; apsinuodijimą arba nudegimą cheminėmis medžiagomis; apsinuodijimą dujomis; maistu; arba namuose paliktą pacientą, sergantį infekcine liga.

35. Nustatyta tvarka praneša Bendrajam pagalbos centrui (toliau – BPC) apie sužeidimus, sužalojimus, kurie kelia grėsmę paciento gyvybei ar sveikatai, įtariamą smurtą vaikų ar globojamų asmenų atžvilgiu.

36. Paciento mirties atveju:

a. mirus namuose, nustatyta tvarka konstatuoja mirtį, išaiškina artimiesiems mirties liudijimo gavimo tvarką, įtarus esant smurtinę mirtį ir kitais įstatymų numatytais atvejais perduoda informaciją BPC;

b. pacientui mirus viešoje vietoje ar GMP automobilyje, praneša BPC, informuoja dispečerį ir vykdo jo nurodymus.

c. įvykdžius iškvietimą, brigados būseną pažymi ryšio sistemoje, toliau vykdo dispečerio iškvietus ir/ar nurodymus.

d. po kiekvieno iškvietimo pagal spidometro parodymą pasirašo kelionės lape.

37. Saugo pacientų sveikatos konfidencialumą, išskyrus tuos atvejus, kai tokios informacijos pateikimą numato teisės aktai.

38. Nerūko ir nenaudoja svaigalų darbo vietoje, poilsio kambaryje, darbo patalpose, GMP automobilyje. Darbe būna blaivus ir neapsvaigęs nuo narkotinių ar toksinių medžiagų.

39. Pastebėjus/įtarus kolegą neblaivų ar apsvaigusį nuo narkotinių ar toksinių medžiagų informuoja GMP skyriaus slaugos administratorių, administraciją.

40. Pastebėjus kolegų klaidą, sulauko nuo tikimybės pakenkti pacientui. Kilus nesutarimams ar konfliktui, informuoja GMP skyriaus slaugos administratorių.

41. Dalyvauja įstaigos ir skyriaus susirinkimuose, analizuoja darbo rodiklius, iškilusius konfliktus ir nesusipratimus darbo (iškvietimo) metu. Sprendžia darbo organizacinius nesklandumus ir kt. Kelia kvalifikaciją, tobulina įgūdžius, atnaujina profesines žinias (60 val. per 5 metus, bet ne mažiau kaip 12 val. per metus specializuotose kursuose).

42. Pasibaigus pamainai pateikia sekretoriui suvestinę apie iškvietimus.

43. Laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos darbe bei priešgaisrinio saugumo reikalavimų, saugoja ir tausoja įrangą, įstaigos turtą.

44. Darbe dėvi švarius ir tvarkingus darbo drabužius, laikosi asmens higienos reikalavimų.

45. Turi savo asmens spaudą ir kitas identifikavimo žymas teisės aktų nustatyta tvarka.

46. Vieną kartą metuose pasitikrina sveikatą.

47. Dirba dorai ir sąžiningai, laikosi darbo drausmės, laiku ir tiksliai vykdo teisėtus Įstaigos direktoriaus ir administracijos bei GMP skyriaus slaugos administratoriaus nurodymus.

48. Sutrikus sveikatai darbo metu informuoja GMP skyriaus slaugos administratorių bei įstaigos administraciją.

49. Neišėjus į darbą dėl ligos ar kitų priežasčių, informuoja įstaigos administraciją bei GMP skyriaus slaugos administratorių.

50. Darbuotojas, nukentėjęs dėl įvykio darbe, dėl kurio darbuotojas patyrė žalą sveikatai, nelaimingo atsitikimo pakeliui į darbą ar iš darbo arba dėl ūmios profesinės ligos, jeigu pajėgia taip pat darbuotojas, matęs įvykį arba jo padarinius, privalo nedelsdami apie tai pranešti darbuotojui, atsakingam už skyriaus veiklą, ūkio administratoriui, darbų saugos vadovui. Apie incidentus pranešama įstaigoje nustatyta tvarka.

51. Įvykus nelaimėi, avarijai ar užpuolimui, naudoja visas galimas jų pasekmių likvidavimo priemones, nedelsiant kviečia policiją, greitąją medicinos pagalbą, imasi visų apsaugos priemonių.

52. Esant sudėtingoms ar konfliktinėms situacijoms nedelsiant informuoja įstaigos vadovą ar jo įgaliotą asmenį.

53. Dirba pagal įstaigos direktoriaus pavaduotojo medicinai patvirtintą grafiką. Keitimai vykdomi pagal įstaigoje esančią nustatytą tvarką.

54. Pasirašytinai susipažįsta su vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, pareiginiiais nuostatais ir kt. įstaigos direktoriaus įsakymais.

55. Laikosi etikos ir deontologijos nuostatų, saugo medicininę paslaptį.

56. Informuoja administraciją apie pastebėtus darbo drausmės, darbo kokybės ar deontologijos pažeidimo atvejus.

57. Saugo įstaigos turta, taupo elektros energiją, vandenį.

58. GMP slaugos specialistui draudžiama:

a. išvykti š budėjimo iki neatvyks nauja pamaina, net ir pasibaigus darbo laikui;

b. naudoti ryšio priemones asmeniniams pokalbiams;

c. naudoti ne pagal paskirtį medicininių inventorių bei priemones;

d. darbo laike pasišalinti iš darbo vietas;

e. pasikeisti budėjimais be administracijos leidimo;

f. draudžiama darbo metu būti neblaiviems ar apsvaigusiems nuo narkotinių toksiinių medžiagų;

g. be administracijos leidimo teikti bet kokią informaciją žiniasklaidai ir kitoms institucijoms, išskyrus tuos atvejus, kai tokios informacijos pateikimą numato teisės aktai.

III. Kvalifikaciniai reikalavimai

59. GMP slaugos specialistas turi:

62.1. Žinoti:

62.1.1. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos pagrindinius principus;

62.1.2. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patofiziologiją, ligų etiologiją, patogenezę, simptomatiką, simptomų ir sindromų diagnostiką, konservatyvų gydymą, intervencinio ir operacinio gydymo principus bei indikacijas, kontraindikacijas, ligų profilaktiką, vaistinių preparatų, reikalingų teikiant skubią pagalbą, klinikinę farmakologiją;

62.1.3. skiriamų skubiosios medicinos pagalbos vaistinių preparatų terapines ir maksimalias dozes, farmakodinamiką, indikacijas ir kontraindikacijas;

62.1.4. žmogaus sveikatai ir gyvybei pavojingas būsenas;

62.1.5. įvairaus amžiaus žmonių ir mirštančiųjų slaugos ypatumus;

62.1.6. potencialiai pavojingų medicinos prietaisų ir aparatų saugaus naudojimo taisykles;

62.1.7. aseptikos ir antiseptikos reikalavimus;

62.1.8. slaugos etikos pagrindus.

62.2. Išmanyti:

62.2.1. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo ir skubiosios medicinos pagalbos vadybos pagrindus;

62.2.2. sveikatos draudimo pagrindus, principus ir rūšis;

62.2.3. medicinos statistikos pagrindus;

62.2.4. pagrindinius sveikatos priežiūros rodiklius;

62.2.5. infuzinės terapijos taikymo principus;

62.2.6. ekstremalių situacijų problematiką ir jų sprendimo būdus.

62.3. Mokėti:

62.3.1. skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumo kategorijas (kritinės, vidutinio sunkumo ir lengvos būklės) ir užtikrinti būklės sunkumą atitinkantį gydymo bei priežiūros planą;

62.3.2. nustatyti vyraujantį sindromą;

62.3.3. ikistacionariniu periodu tiksliai surinkti informaciją apie pacientą;

62.3.4. suteikti pagalbą (atlikti veiksmus) gaunant nurodymus nuotoliniu būdu;

62.3.5. vadovauti vertinant paciento būklę bei teikiant skubiąją medicinos pagalbą;

62.3.6. įvertinti paciento būklę bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius jo kvėpavimą, kraujotaką ir sąmonės būseną;

62.3.7. efektyviai bendraujant įvertinti simptomus bei ligos anamnezę;

62.3.8. atlikti pirminę ir antrinę paciento apžiūrą;

62.3.9. vertinti gydymo ir pagalbos efektyvumą, palaikyti paciento būklę;

62.3.10. vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų dinamiką;

62.3.11. valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą;

62.3.12. naudotis ryšio priemonėmis, gauti ir perduoti informaciją nuotoliniu būdu;

62.3.13. pasirinkti saugaus transportavimo būdą, teisingai naudoti transportavimui skirtą įrangą;

62.3.14. naudotis specialia medicinos aparatūra ir priemonėmis, esančiomis GMP automobilyje ir vertinti jų parodymus;

62.4. Gebėti:

62.4.1. stebėti bei dinamiškai vertinti pacientų gyvybinių funkcijų rodiklius;

62.4.2. tabilizuoti ir palaikyti sutrikusias organizmo pagrindines gyvybines funkcijas – kvėpavimo, kraujotakos, medžiagų apykaitos;

62.4.3. malšinti skausmą;

62.4.4. reanimuoti visų amžiaus grupių pacientus;

62.4.5. pašalinti svetimkūnį;

62.4.6. įtariant apsinuodijimą išvalyti virškinamąjį traktą;

62.4.7. neatidėliotinai skirti svarbiausius priešnuodžius;

62.4.8. įtariant apsinuodijimą teikti skubiąją pagalbą;

62.4.9. riboti fizinį aktyvumą;

62.4.10. tvarstyti žaizdas;

62.4.11. imobilizuoti lūžius ir panirimus;

62.4.12. imobilizuoti stuburą;

62.4.13. stabdyti kraujavimą;

62.4.14. teikti pagalbą gimdymo metu.

62.5. GMP slaugos specialistas turi gebėti atlikti:

62.5.1. skubią sedaciją;

62.5.2. veiksmus, užtikrinančius kvėpavimo takų praeinamumą bei kvėpavimą (spontanių arba dirbtinių): uždėti kaukę, įkišti orofaringinę bei nazofaringinę vamzdelį, laringinę kaukę, Heimlich'o metodą (manevrą), pertrachėjinę deguonies srovės plaučių ventiliaciją, mechaninę ventiliaciją;

62.5.3. dekompresinę pleuros ertmės punkciją;

62.5.4. elektrinę širdies defibriliaciją bei kardioversiją;

62.5.5. širdies transkutaninę stimuliaciją;

62.5.6. intrakaulinę ir intraveninę infuziją;

62.5.7. periferinių venų punkciją ir kateterizaciją;

62.5.8. laringoskopiją.

62.6. Slaugos specialistas turi gebėti vertinti šiuos rodmenis:

62.6.1. elektrokardiogramos;

62.6.2. pulsoksimetrijos;

- 62.6.3. temperatūros;
- 62.6.4. diurezės;
- 62.6.5. kvėpavimo funkcijų tyrimo (kapnometrijos);
- 62.6.6. pagrindinių biochemijos bei klinikinių laboratorinių tyrimų;
- 62.6.7. arterinio kraujospūdžio, matavimo neinvaziniu būdu.

<...>